

21. 22. 23. 24. 25.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅՈՒՆ 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

PU.7.U.PU.4U.6

Եւրոպական քաղաքականութիւնը քննելիս մ'ամառէ 'ի վերջընի մէջ էր այս օրերս մէկէն 'ի մէկ արթննացաւ Ռուսիոյ եւ Բլուսիոյ վեհապետաց իրարու հետ փոխանակած պատուանդաններու շինողէն:

[illegible]

Որքանիչ հոտ կապածի՝ կտա՞ մեկ-
նութեան առիթ՝ ըլլալու բան մը չկայ-
լայց պատուտանշաններուն հետ հեռագ-
րական նամոխներու ալ վախճանախո-
թիւն մ'եղաւ, որոյ մէջ առաջին Նշա-
րօշեանի օրուան պատերազմներուն յի-
շատակներէ կրեալու համուած ներ յի-
շատակներէ՝ Երբ Երբեք Վապգիկացի Էմ-
պալանալիք կը մեկնուին:

Կարծէն կոյսեր առաջին բա-
նակի օգնական Ֆլէօրի զօրադերտին
Իւդրապօրիկի դեպքան անուանին
արդէն բաւական մեկնութեանց եւ
թողբութեանց նիւթ առած էր :
Հասերն ոչս ընտրութեան ներքեւ
Ուոստ—Վոյրիական գահապաշտ-
նայից իրաւունքները շարժելով սպառ-
նայից Իրուսիոյ Համար, սպառնալից
նստել իրեն լքի Համար :

Պատմա-Բրուսիոյ դէմ Վաղ-
դիոյ ունեցած զիտումներուն պիտի
նպաստէր՝ մինակ թողլով զայն Վաղ-
դիոյ դէմ, Վաղդիւս ալ՝ իրեն ինչ եւ
ամառնաւորապէս թմուրներով մտա-
սիւյ ունեցած զիտումներուն պիտի
նպաստէր, մինակ թողլով զՊատ. Բ. քնա-
նայ Երթագրական կաթմեայ կամ
մեկտաթեանոյ մէկէն՝ ի մէկէն վերջ
տուռն պատմո անշարժներու փոխանակու-
թեան դէպքը, եւ խոցիլը բաղաձայն
կերպաւանափոխ եղաւ:

Ֆիդանակ Ռուսո—դադըիական
դաշնակցութեան, Ռուսո—բրտսիա-
կան դաշնակցութիւն մ'երեւան ելաւ
զինուց եղբայրակցութեան եւ փա-
ռաց յիշատակներու վրայ հիմնաւ :
1813ի, 1814ի եւ 1815ի յիշատակներ
ըլ բաւական պարզ եւ հասկնալի
կերպիւ իշխած են երկու վնհապե-
տաց հեռադիրնիւրն մէջ, որով դաշ-
նակցութեան հալին են նպատակն տլ
կը հասկցաի :

Եւ յապէս կը մեկնեն եւ յապտական
լրագիրք Ռուսոյ եւ Ֆրանսիոյ վեր-
հասկեացոյ մէջ պատուանշաններու փո-
խանակութեան առթիւ եղած թղթ-
թուղթութեան իմաստը , որ՝ ինչպէս

կը տեսնուի՝ շատ քաջակերական չէ
Ներոպից խաղաղութեան համար:

ՀԱՌԻԻ ԵԿԵՂԵՍՅԱԿԱՆ ԺՈՂՈՒՆՆ ԿՐԻ-
ՐԱՅ ԽՈՐՀՐԴՊԱԾՈՒԹՅԱՆՆԵՐԸ ԿՐ շԱՐՈՒ-
ՆԱԿԻՆ ԵՐՈՊԱԿԱՆ ԿՐԹՈՂՈՅ ՄԷՑ:

Պարբեր Քննաթիթիւսին Ըրա-
գիրը կը պնդէ թէ յիշեալ ժողովը
եթէ կռուէ պապութիւնը ազատել,
պէտք է որ՝ իտիանակ դարուս հոգ-
ւոյն գէւմ մաքնուելու՝ անոր հետ ի-
րաւախօս Ըրաւու միջոցներ խորհի:

« Լեւորեւ թէ, կրտէ, կաթովիկ կը բռնին բոլոր շահն անսխալութեան վարդապետութեան մէջ բովանդակուած է, վարդապետութիւն մը՝ զոտան եւ ութ դար չնի կրցած լուծել և ներկայ եկեղեցական ժողովը լուծելու ելքը է՝ կարծելով որ այն ինքն գիրը լուծուածին պէս՝ ամեն բան կապալտի: Ստիպյն եղիսկոպոսաց մէջ ամենին աւելի տնտնամտայնութեան առիթ եղող կէտն ալ այս է: Երբոր մէկ կողմանէ շերտեանք կաթովիկներ անսխալութեան կէտը պարտութեան կենաց համար անհրաժեշտ կը համարան, միւս կողմանէ ուրիշներ ալ արթնք կընեն որ չընդունուի: Սեմմա մ'ալ անտարբեր են՝ աւանց ըզգաւոր այն ծանր հետեւանքը՝ որ արդի դարակալացայ բնու համայնայնով վարդապետութիւն մը կընայ յառաջ բերելու:

« Եւ վերջինները թերեւս այն-
չափ անտարբեր չէին մնար եթէ տե-
նէին որ այս Լատուած արամական
ինքզրոյն ներքեւ քաղաքական մեծ
սկզբունք մը ծածկուած է, որ ուրիշ
շրջանակի մէջ ստատիկ վիճարանու-
թեանց անիթ է, այն է անհաւանիշ-
լատնութեան կամ հեղինակութեան եւ
սահմանադրական կամ ռազմավարա-
կան սկզբունքները:

« Ղշխարհահայտն թագաւորի կամ
կայսեր համար անախալտ թեան խօսք
չլինար ըլլալ այլ բացարձակ հեղինա-
կութեան կամ սահմանադրեալ իշխա-
նութեան, իշխե՛ Պատն անախալ հերա-
տարաւորի, կրնայ ինքնիրեն առանց
երկխոյակոտաց դաժմակցութեան, որք
մինչեւ մարտը եկիղեցիլ կատաւորու-
թեանն առանախալցած էն, իրեն հաճոյ
եղած որոշումն ընել, հաւատոյ նոր
վարդապետութիւններ հնարել իր նո-
ւորդոյ ըրածներն աւրել եւ պաշտ-
կան իշխանութեան արդի հիմունքը
վարդիսեր Պատիկանի մէջ ընդուն-
ած կեզդիքի մը համեմատ, Պատը՝ իր
ախտիկն վրայ կենդիւք ինչ վճիռ որ
բարձակի, Պատուն ինքն է խօստըդ
Իսկ թի՛ք դազդիկան եկիզեցւոյ
վարդապետութիւնը վրայ ելնէ, Պա-
տը չկրնար այսպիսի գերմարդկային
արտօնութիւն մ'առնելալ բայց մի-
այն երկրոր իր արձակած վճիռն ե-
պիսկոյոյոսոյ ընդհանուր հաւանու-
թիւնն ստացած ըլլալ, ինչպէ՛ս որ
անհանադրական երկիւր մը մէջ վնհա-
ւեար մկրնար օտէնք որչե՛ր առան-

ազդին երեւոյթաններուն դուրժակ-
ցութեան :

« Այս է ահա ^{առաքել} մէջ յու-
ղւած խնդիրն աւ. նայն խնդիրն է որ
ամեն աեղ կը յազուի, եւ այս օրերս
Վաղարշով մէջ լուծուեցաւ, քնտրի եւ
կեղեցին ալ եթէ արբի ընկերութեան
հետ հաշտ ապրիլ կուզէ, պէտք է որ
իւր քաղաքականութիւնն ամեն տղտոյ
շահուն եւ իրաւձանոյ համոյձայ-
նեցնէ :

« Ինքըն՝ Զեռեւն պատու թիւնն աղա-
տել կուգուի, բաւական բանաւոր կըլ-
լայ նոյն դեղը տալ անոր ալ, որն որ
սարսեալ քաղաքական իշխանութիւնն
վրայ գիշ շատ կը յաջողի: Ճշմարիտ
է որ հաստատոյ խնդրոյ մէջ աղաւա-
քնեալ թիւերը միշտեւ անդամ եւ պիտիո-
ղոսացոյ կողմէ դորձ պարտեալ ծանր
անհամաձայնութիւններու հերձուած-
նէր կրնայ յառաջ բերել եկեղեցոյ
մէջ, այս պատճառաւ եկեղեցին ա-
մենայն դրութիւնամբ մարքած է
միշտ այս ահաւոր պատուհանին (աղաւա-
քնեալ թիւան) սկզբունքին դէմ: Դո-
ւեցեց զատ, եթէ աշխարհական իշխան-
ներ թիւնն ալ վերահսկողութիւն պէտք
ըլլայ: Այսպէս ան դժուարութիւն
պիտի կրէ յաջողելու: Աւստի պէտք
է բնաւ յուսալ որ բնագիտական
Ժողովը կարող կըլլայ պատու թիւնն իր
առջի յաջող եւ դրուար վիճակին

երևալ գարշանել, այնպիսի բարդիք վերադարձ մը մտքէն անդամ չկրնար անցանկնել։ Գլխով զինքն ապաստելու համար փորձուելիք ջանքերէն այս միայն կրնայ սպասուիլ, այն է՝ ներկայ ժամանակի դադախութենբուն եւ սովորութեանց հետ հաշտուիլ։ Տուր-ուով եկեղեցին իր հաւատաց լարդապետութիւնները իրօրիտն լու պէտք ըլլան, բաւական է միայն դադախութեան յետադիմութեան գէտ կրուուելէ դադրել եւ ժողովուրդներն իրմէ չհեռացնել, որք զեւ լ՛եւտարանի պէտք ունին եւ պիտի ունենան, նմանապէս համաձայնիլ այն կառավարութեանց հետ, որոց շահերը ժողովրդաց շահերէն չեն տարբերի։ Այլլէ խառնապէս պէտք է որ պրպութիւնն եւ աւեւու այն անպատեհ անձնքները, զորս իր չիտթութեան միջոցին աշխարհի միայ տրձկեց։

« Ի՞նչ հանրական ժողովը կրնայ լծվածալեւ տալ Ապալին այն սովորու թիւններն ու նախապաշարունները քաջաւորանք թիւնները կը յարատեւեն Վ ատթիւնի մէջ, եւ կրնայ յաջողիլ եթէ իրազեւում թիւնը կաշխմեաւած չէ, եթէ պղլ ժողովին մէջ խօսքն աղւտ է, եթէ իւրաքանչիւր եպիսկոպոս իր վարձով ստալքած դաշապաններն ու տեւում թիւննէրը կըրնայ յարեմել, Վէտքը է սր հոն ալ ուրիշ տեղերու պէս հատարակաց կարծիքն ստալայ այն գոհու թիւններն ու յարգանքը նշանները, զոյս մուն հատատեալ իշխանութիւններէն րնգու-

հեղու ասորու թիւն ունիւ

« Եթէ յարգոյսպատիւ ժողովն սպա փրկաւ հասանքներուն մէջ չկրտսնէ, մեր ամենէն վտրրիկ քաղաքական խորհրդարանին չտի: Եւ ձայնը կրնար հանել ապախարհի մէջ: Եւ ետագրքեր ձառնալովն լրբերն մինչեւ Ժողովն ամէն տարի մը ընդհանրական Ժողովը տեսնելու, ինչպէս որ ժամանակին աւերմունքն ապրամ ուրիշ հետաքրքրական յիշատակները տեսնելու կրնի մտնել: »

Պաղկիայ եպիսկոպոսները հռոմի
եկեղեցական Քեղահանութեան ժողովին
մէջ հետեւեալ ինքրոց վրայ խօսե-
լու պատրաստութեամբ են:

Պարկի արքայիսկուսութ՝ քահանայից անամուսնու լեան վրայ:

() ըլէանի նախնականք՝ Վապին
անախարթեան վրայ:

Դարսիկիայի եպիսկոպոսը՝ Ս. Յուսուպովն Վերսիտիանոնը վրայ:

(Թ)ւելի եպիսկոպոսը՝ մաղնիրատկանութեան, քնաչըջլնութեան եւ ողեկանութեան կամ՝ օգինեւու հետ յարաբերութեան վրայ:

Պօնշոյ Եսկիսեղոսը թատրոնի
մէջ:

Ու երապէի եպիսկոպոսը երկրորդական կղերին վրայ:

Երկնային Իսրայելացուք՝ մեհամար-
տի վրայ:

Ունիմով Կալինկոպոլսը 1789 ի դադ-
ընական յեղափոխութեան անմահ սկըպ
բանդ շրայ:

Համէն զլուսած Դամասկներ կը
ծանուցանեն թէ Կապադոկիան կառա-
վարութիւնը եկեղեցական ընդհանուր
ժողովին ժամանակ Կապին մեանե-
լուն հաւանութեանով ինքը մոտածելով
շրջովութեանց առ թէ չորտալու հա-
մար հետեւեալ օրէնքը սահմանել է:

Իբրբոր այնպիսի գէշոր մի պատահի, ընդհանուր ժողովն անմիջապէս օրինակ դադարի, նոր Պապին ընտրութիւնը մի միայնեկարգ կանխելուն ձեռն գը պիտի կատարուի: Իսկ ընդհանուր ժողովն չկրնար նորէն դարձի սկսիլ մինչեւ որ Պապ Պիոսը յատկապէս յիշեալ ժողովը հրահանուի:

Այս սրտմանց գէմ վարուողը լա-
նտդ-բանաղ ներքէւ ինկած է:

Վզանիացիք իրենց թագուհին վա-
ռնորոշեին՝ ի վեր՝ անոր տեղը թա-
գաւոր մը կը վառուեն ու չեն կրնար
դռնել։ Յունաստանի թագին ոչէն
Վարդան թագն ալ շատ վշտով բռնա-
ւարդ, համարձակելի գլուխը դնելու։
Իտալիայ թագն ալ որին եղբորորդւոյն՝
Պէտրոլիյի դքսին՝ հետեզած երկար
բանակցու թիմաներն ապարդիւն ելնե-
լով, հիմա ալ Վարդանի կառավարու-
թիւնը ճշուստիւ արքանեաց հետ բա-
նակցի սկսել է։ Զօհնեղներն ի հո-
բօլու իշխանին համար, որ Վրամանիկ
Վարդաբ իշխանին մէծ եղբայրն է։

Ինքնակալի Գերտնանա թագաւո-
րին փեսան է:

Ինչ—Ինչքէն լուր կուտան թէ
Քանատայի մէջ Գերտնաներն օր քան
զօր կը զօրանան: Իսկէց ամիս մ'ա-
ռաւ երկրին հարաւային կողմը ծագած
սարսափաւթիւնն յառաջ երթալու
եւ ամբաստել վրայ է: Ինչքէն սուժա-
մանակեայ կառաւարդութիւն մը հաս-
տատուեալ է: Ինչքիցի կառավարելը՝
Պ. Մ. ք. Տուկալ սպասարկաց ձեռ-
քը չի յետադարձ: Միայն իսկ Վա-
հանգաց սահմանադրութիւն վրայ Տաք-
թաճ անուն քաղաքը փախեր սպաս-
տաներ է, եւ Քանատայի կեդրոնա-
կան կառավարութիւնէն զօրք կը խնդ-
րէ: Եւ անորմէն զէժ գնեալ համար
միանգամայն Միայն իսկ Վահանգաց
հողէն զօրք անցունելու թողլաւու-
թիւն կը խնդրէ: Այլ ինչիւն ի կառա-
ւարութիւնէն:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԴՊԵՏԱՐԻ

Պօրէնցա 28 դեկտ.
Հենոպիլի գ-բին Մարտիկոյ գա-
հին ընտրութեան վրայ թուրքին
մէջ թագաւորական ընտանեաց խոր-
հուրդը ընելուն զորոյցը սուտ կը հանուի:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. Դոնէն սու Լադիպատի փո-
խարքայն ուղղութեամբ երկու հեռագը-
րաց դեռ պատասխան եկած չըլա-
լան լուրը դանաղան կարծեաց եւ
կասկածոյ առիթ կուտայ, որոց մեծ
մասամբ կը նպաստեն Լադիպատէն
գրուած եւ մայրաքաղաքիս օտարա-
ւելու լրագրաց մէջ հրատարակուած
նամակներ եւ մինչեւ իսկ յօդուածներ:
Իսկոյ խօսքին նայելով Լադիպ-
ատի խաղիւր կը դժկամակի եղեր զը-
րահաւոր նաւերն ու ասեղնաւոր հը-
րացանները: Այլ Պօլիս զրկելը եւ մէկ
կողմանէ ալ զինուորական պատրաս-
տութիւններն անգագար յառաջ կը
տանի եղեր:

Եւս լուրերուն ինչ աստիճանի ար-
ժէք ունենալը հասկնալու համար քա-
նի մ'օր համբերել հարկ է:

ՍՈՒՆԻՏՐԱԿԱՆ ՀԱՌԱՐԻՐ
Իսկէրուր 30 դեկտեմբեր
Բաժնոյ, Մ. Դ. 0. 42
Դախուած 40000 հալ.
Գինները կը բռնուին:

ՅՈՒՏՈ
30 դեկտեմբեր
Օսմ. Բոնա. Լոնտրա 45/5—45/5
Օսմ. Բոնա. Փարիզ 45.50—45.60
» Բոնա. 1865/3 345

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ ԵՏԱՆԱԳ ՌԵՍՈՒՄԻՆԷ			
ԴՆՆԵՐ	ԻՄՈՒՆ	ԻՄՈՒՆ	ԻՄՈՒՆ
48 դեկտ. հինգշաբթի իրիկուն գոյուհեաւ	50	24	
49 » ուրբա անուտ բացուեցաւ	50	23	
» գոյուհեաւ	50	46	
2) » չարսթ անուտ բացուեցաւ	00	00	
կէս օր գոյուհեաւ	00	00	
» բացուեցաւ	00	00	

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Եղգային գործոց տեսչութեան հա-
մար պէտք եղած հանգամանքն ու-
նեցող մարդիկ գտնելու դժուարու-
թիւնները դարձեալ երեւան կենտն:

Երեսօրհանութեան անուանած
մասնագործը՝ քանի մ'օր Դիողիւնէ-
սի լապտերով մարդ փնտռելէ ետեւ,
հաղիւ կրցաւ 18 ընտրելեաց ցուցակ
մը պատրաստել, եւ ահա անոնք ալ
հետզհետէ հրաժարական կուտան:

Հենք գիտե՛ք ս'ը պիտի հասնի
հրաժարելոյ թիւը. բայց եթէ՛ ինչպէս
կը լսենք շատերն հրաժարական տա-
լու պատրաստուած են, եւ պիտի տան,
այն ատեն կը հասնին 1865/3 եւ 66/3
վիճակին, ուր անգագար ընտրու-
թեանց՝ անգագար հրաժարական յա-
ջօրդելով, պակասութիւնը Վահան-
ադրութեան վրայ ձգուեցաւ, եւ
մարտ 20/3 դէպքին պատճառները տըր-
ուեցաւ:

Երեսօրհանութիւնն այս վտըճն
աչքին առջեւ ունենալով, ժողովու-
րկանց թիւը 20/3 6/3 իջուց, որպէս
զի անձնուէր անձինք գտնելու դժ-
ուարութիւնէն ազատի, բայց դարձեալ
նոյն վիճակն իր դէմը կենէ: Պարալի
վիճակ:

Վահանադրութիւն կուզէր,
կուզայ Վահանադրութիւնը, եւ գոր-
ծադրելու տրամադրութիւն չենք ու-
նենար. օրինաւորութիւն կը պառնայ,
եւ օրինաւորութիւնը չենք յարգեր.
անձնուիրութիւն կը ուզենք, եւ եր-
բոր զոհողութիւն մը մեղնէ խնդրուի,
եւ կը քաշուինք. կանստուոր ժողով-
ներ եւ դանտը կազմելու համար ձե-
ռընհառ անձինք կուզենք, եւ երբոր
բաղում ժողովարութեամբ քանի մ'այն-
պիսի անձինք գտնուին՝ որք իրենց անձ-
նական դարձումը կամ հանգիստն 'ի
սէր ազգին զոհելով վարչական պաշ-
տօն յանձն առնուն, անոնց ալ յարգը
չենք ճանչեր, կը խճճենք, կը բամ-
բասենք, կը վատցնենք եւ վերջա-
պէս կը փախցնենք:

Խօսելու եւ խճճելու համար
մարդ չառ, խիստ չառ, բայց գործե-
լու համար ոչ ոք. այս է ահա մեր վի-
ճակը քանի տարիներէ 'ի վեր:

Տէրութեան պաշտօնատարներն
ազգին օգտակար ծառայութիւն չեն
կրնալ ընել ըսուեցաւ, վասն զի ակ-
նածաթեան սխալ նկատմաներով ազ-
գին ճշմարիտ վիճակն ու օրինաւոր
պիտոյքն ու բազմաթիւ ճշդութեան չեն
ներկայացներ տէրութեան. ծերունի-
ները հին գլխով հին գաղափարի տէր
անձինք են, ներկայ դարու հաղւայն
եւ սկզբանց չեն կրնար համաձայնիլ
ըսուեցաւ. քիչ շատ ուսում ստացած
երիտասարդներն ալ փորձառութիւն
չունին, գեւ շատ խակ են ըսուեցաւ:

Ինչ ընելու էր ուրեմն: Իհաւա-
սիկ մեծ դժուարութեամբ պատրաս-
տուած ընտրելեաց ցուցակ մը, որուն
մէջ՝ տէրութեան պաշտօնատարներ
չկան բաց 'ի Ա սեմ: Օտեան էֆէն-
տիէն, ծերունի կամ հին գլխով տէր
անձինք չկան, գեւաճառ կամ անփորձ
երիտասարդներ ալ չկան, այլ միայն
ազատ եւ անկախ վիճակի տէր, չա-
փահաւ եւ պատուաւոր անձինք, եւ
ահա ատենք ալ կը լսենք թէ իրարու
ետեւէ կը հրաժարին, կամ հրա-
ժարելու միտք ունին:

Յաւալ է այս վիճակը, խիստ ցա-
ւալի: Եւ կողմէ բռնիքուն ձեռքն-
հառ եւ անձնուէր անձանց սով միւս
կողմէ խճճանք, քաշքշուք: Տարա-
կոյ չկայ որ ազգային վարչական գոր-
ծերը միշտ կաղ կերթան, եւ եթէ այս
վիճակը չարժանալէ, դարձեալ կաղ
պիտի երթան եւ չպիտի ուղղուին:

մինչեւ որ մեք մեր այս ընթացքը
չուղղենք:

Մարդեան փեսայի Պօլիս վե-
յն երէկ Վատրիարքարան երթալով
այցելութիւն ըրաւ Ս. Վատրիարք
հօր:

Իհաւասիկ Վատրիարք մեզ գրուած
նամակը, զոր հինգշաբթի առաւ թը-
ւով յիշած ենք, եւ որուն մէկ օրինա-
կըն ալ Վատրիարքարան եկած է:

... խմբակիր .

Այս կողմի ժողովուրդ քիչ քան
ստացատկութիւնն այնչափ լքած եւ
յուսահատած են որ ալ սիրտ չունին իրենց
անասուններ պոկելու դարձան երկրագոր-
ծութեան համար կարող եւ այս տեղաց
երկու տեսակ ծուռ գաղափարով իրարու
դէմ կ'աղաղակին իրարու ըրածին հա-
նելով. անդին հրաման՝ այս տեղաց
ծաղրութիւն. ինքզ ժողովուրդ իրեն էշ
երկու կուտողներու օտքի տակը կ'ըլլի
ուրիշներու կիրքեր յաղկնալու խաղին
մէջ՝ իշու կեանք կը զոհուի. նիւթական
կենացն ալ մոռնաւ մարդ է:

Վարդենիսայ գրադի Աղբիւս քրտա-
բնակի գեղէն Երեսօրհան Ալիս, Մարա-
նէեան Զաթօն խալի գաւառի Գորհա-
վոր գեղի վեց քիւրտներու առաջնորդե-
լով՝ Վարդենիս կուզան Մարտիան ֆեյ-
թը Վարդենի գաւառ կը կորսնին, ներ-
սէն վեց եղն կարծակին տանելու, Վար-
դան 'ի ներքս կը լինի թէ եւ, բայց անհը-
նար կը լինի իրեն՝ դուռնէն դուրս փախ-
չելու, վասնորոյ երգիքէն կ'ըլլէ իւր եղ-
բոր կիւնացունէ, որ Գոմին դուռ կ'պահ-
պանէր Այս երկուքին հետ կը միանայ
եւ Վարդենի տղան, քիւրտներու ետեւէն
կերթան եղներ դարձնելու. համարուն
պէս՝ Վարդան դաւադանի մը հարուած
կուտայ քիւրտին. քիւրտը հրացանով կը
պատասխանէ, դնակ կուրծքէն մտնալով՝
թիկուէքի վերի կողմէն կ'ըլլէ, Վարդան
գետին կը փռուի, քիւրտը՝ ապառազաւ
ըսելով կը թողուն եղներ կը փախչին,
բայց եղան մէկը դաւադնի երեք հարուա-
ծով կը շրջնի, ապա կ'երթան. Վարդան
առայած մահու եւ կենաց յոյսին մէջ ան-
րոշելի է:

Հոկտ. 19/3 դէպք՝ Վարդենի գաւառ, եւ
վեց օր զի'ի դարձեալ նոյն Գործարքի
եօթն քրտերն՝ որոց անուանք Միւթա-
սարթի պէյին ջով գրուած կայ. ասոնց
հետ եւ այն խմբակին է որ Ուշտաթայ եր-
կու եղբարքն ապանեց, բռնուեցաւ դնաց
'ի կարին Թաշխան, ուսկից եւ փախաւ:
Ասոնք կէս դիւրեւան ատեն կերթան 'ի
Վարդենիս՝ Պետրոսեան Միոյի առն կը
պաշարեն, դուռ կը կորսնին ներս կը մտ-
նան, Միոն ասն մէջ չընտրիլ ըսելով,
արիւթեմուս դուրս կը ցատկէ, բայց
թիւ մը հարուածով բազուկէն կը դար-
նուի. դրացի Բօսէեան Մ. Գեաւթի'ն օյ-
նութեան հասնելով թիւ մը հարուած ալ
նա կընդունի երեսին վրայ եւ վերի ծըն-
տն կը կտրի Պառու տղայ Օլիս՝ օգնու-
թեան կ'ըլլէ, թիւ մը հարուած ալ նա
կուտէ, վերի եւ վարի ցառիկներ կը կա-
րի. Ռֆրէեան Կորիէն կը հանի՝ փայտի
հարուած մը կ'ըլլայ՝ քրտու գլխուն,
քիւրտն կացնիով մը կը փոխարինէ, Կոր-
իէի ճակատի վերի կողմը կը պատնէ,
չորս մարդ իրարու վրայ կ'իջնան. կանանց
ճիշ ամէն կողմէ կը բարձրանայ. հարիւրի-
մը չափ կը լեցուին քիւրտներու մտած
տան անիքի վրայ, իսկ էրիկ մարդիկնե-
րէն ոչ ոք դուրս կ'ըլլան, բացի այն չոր-
սէն, քրտներն միւս թաղ կանցնին, Վար-
դանի ոչխարաց գոմին վրայ կ'յարձակին.
Խոսայր Հօն դէմքերն կ'ըլլէ, քանի մը
հարուած կուզայ դէմքին, երեսն կը կրտ-
րի կ'ըլլայ հոն. քրտեր կ'փախչին:

Այս վիճակներու այցելութեան
դնացի, ձեռքս չօշախեցի, սոցա վիճակը
տեսայ, իրենց անկողին լոկ խոտ էր, վրան
առանց բանով պարկուռ, վրանին կարգիւ
մը Բօլիշի չիկայ 'ի Մուշ. քիւրտ թիւի'ն
եկած է սոցա վրայ, ամեն մէկին հետ սակար-
կութիւն ըրած էր. որուն երեք հարիւր, ու-
րուն երկու հարիւր, որուն յիսուն գուրուշ,
բացի Վարդանէն՝ մահուան վտանգ չը-
տեսուիր ուրիշներ վրայ:

Չուխուրայ կողմի ցանքեր մարտիս կի-
րած է, ժողովուրդ յետին չըտարութեան
մէջ է, դարձեալ տղայն՝ հացը մէկի երեք
եւ աւելի բաժնադատ է: Հաստարմայ
Նիւզպաշի Մահմուտ տղան այս վտանգե-
լոց քննութեան կերթայ. ինքզ գեղացիք
գարի չէ մոռցեր, շահնայից քիւրտ 40
գուրուշով կ'առնեն: 24 դուրուշով կը
կերպունեն սոցայ ձեւերուն:
20 նոյ. 1869 * * *

... խմբակիր .

Հանգուցեալ Իգնատիոս Սրբա-
ղանին դերեղմանին վրայ չիլիմ մը
կանգնելու եւ իր տարաբաղդ մօրը
նպաստելու համար կաղմուած յանձ-
նագործին հաւաքած նուէրներուն
ցուցակներով եւալ ուղղելով Չոր մե-
ծապատուութեան՝ կը խնդրեն որ հը-
րատարակելու բարեհաճին:

Իսկոյնէ զատ կան նաեւ շատ մը
մեծարգոյ անձինք, որք թէպէտ մէկ
մէկ դուռնար ստորագրած են, բայց
սակաւն անվճար մնալուն, կը խնդ-
րեն որ այս առթիւ որ ժամ առաջ վը-
ճարելու բարեհաճին, որպէս զի յանձ-
նագործին ունենալիք գումարը որոշա-
կի գիտնալով ըստ այնմ պէտքերու
տնօրինելու ձեռնարկէ:

Ինչունեցէք... խմբակիր, մեր
խորին յարգանոց հաւատարմքը:

Ի գիտաց մանած ժողովոյ
Ս. Մանուկ Մանուկեան

ԴՆՆԵՐ	ԻՄՈՒՆ	ԻՄՈՒՆ	ԻՄՈՒՆ
452 Մանուկ Մանուկեան			
339 Յարեթիկ Ալեքսանդրեան			
300 Կարապետ Քարապետեան			
300 Տիգրան Ալեքսանդրեան			
339 Գառնիկ եւ Ալեքս. Վիտորու.			
113 Ոմ յարգաւիրաց			
50 Արաքս Գամառեան			
452 Միքայէլ եւ Յովհ. Յակոբեան			
226 Յովհաննէս Քոնստանտինեան			
330 Յարութիւն Քարապետեան			
113 Ոմ յարգաւիրաց			
113 Մարգ Գալապեան			
113 Համբարձում Ալեքսանդրեան			
100 Ինքնակալ Քարապետեան			
100 Տիգրան Քոնստանտինեան			
102 Ալեքսան Կոնստանտինեան			
226 Կարապետ Քարապետեան			
226 Մարգիս Համալեանց			
113 Յարութիւն Չորեան			
113 Ոմ յարգաւիրաց			
452 Սերուկ, Մարգիս Ալեքսանդր.			
561/2 Ս. Մ. Քարապետեան			
113 Յովհաննէս Միւսեան			
110 Կարիկ Մակաղեան			
113 Յարութիւն Փափաղեան եւ ընկ.			
100 Տիգրան Ս. Տափառեան			
226 Միքայէլ Արաքսեան			
561/2 Ալեքս. Ալեքսանդրեան			
170 Միքայէլ Միւսեան			
113 Միքայէլ Ալեքսանդրեան			
113 Յովհաննէս Արաքսեան			
44 Ռուբին Միւսեան			
113 Մարգիս Միւսեան			
561/2 Սերուկ եւ ընկ.			
113 Միքայէլ Փափաղեան			
561/2 Ինքնակալ Քարապետեան			
561/2 Միքայէլ Կոնստանտինեան			
226 Յակոբ Արաքսեան			
113 Մանուկ Արաքսեան			
150 Ինքնակալ Գորբեան			
150 Միքայէլ Վեյլեան			
226 Սերուկեան պէյ Վարդանեան			
396 Սահակ Էֆէնտի Վարդ.			
198 Մարգիս Վարդեանեան			
113 Ս. Մարտիանեան			
113 Ալեքս. Օտեան			
113 Յարեթ Գամառեան			
113 Ս. Միւսեան Ալեքսանդրեան			
452 Գրիգոր Էֆէնտի Օտեան			
50 Քերտիկ Չորեան			
40 Քերտիկ Չորեան			
226 Կերտիկ Էֆէնտի Տառեան			
113 Յակոբ Պետրոսեան			
100 Յակոբ Քոնստանտինեան			

